BIZKAIERA

IZAERA: TEORIKO-PRAKTIKOA

Gizarte Hezkuntza. Hautazko irakasgaia

HELBURU OROKORRAK:

1.- Ikaslearen euskarazko komunikazioa gaitasuna handitzea-mendebaldeko euskaran.

2.- Mendebaldeko euskararen -ezaugamrik garrantzitsuenak ezagutzea.

3.- Gramatika gaitasuna erdiestea euskalkian.

4.- Bizkaierazico testLi literarioak ulerrzea.

5.- Bizkaierazko ahozko kode ezbardinen barri izatea eta idatzizkoagaz aldentzea,

EDUKIAK

ALDERDI-TEO-RIKOA:

1.- FONETIKA-FONOLOGIA: Bokalak, kontsonanteak, suprasegmentalak. Soinu elkarketak.

Ahozko eta idatzizkoaren arteko desberdintasunak.

2.- IZEN SINTAGMA: Izenordainak. Determinatzaileak: mugatzaileak, erakusleak, zenbatzaileak.

3.- DEKLINABIDEA: Bizkaieraren kasu marken berezitasunak eta funtzioak.

4.- ADITZA. Aditz motak,-bizkaieraren paradigmak, trinkoak zein perifrastikoak.

Perifrasi multzoak.

5.- Lexikoari buruzko berezitasunik nabarmenenak.

ALDERDI PRAKTIKOA:

1. Lau trebetasunen lanketa, ahozko eta idatzizko testuetan oinarrituz. Kurtso honetan perpaus bakunak osotasunean menperatzea lortu behar da, perpaus konposaturik garrantzitsuenak ere ezagutuz.

2.Ahozko eta idatzizko testu mota desberdinen ulerkuntza eta sorkuntza.

3. Bizkaieraren idazle ezagunen testu lanketa.

METODOLOGIA

Metodologia teorikoa eta praktikoa izango da azalpen teorikoak eta testu idatzi eta ahozkoen azterketak tartekatuko direlarik kontutan hartuaz azpieuskaiki ezbardinak.

1.- Bakarkako edo/eta taldekako lana erabiliko da, ikasle bakoitzak aurretiaz. gaiari buruz daukan ezagutza kontutan izanik.

2.- Irakasleak-bananduriko lan-gai bilduma idatzia erabiliko da

3.- Ahozko testu bilduma erabiliko da.

EBALUAZIOA

Eskola orduetatik-at ikasleak euskalkian eginiko grabaketen entzuteez baliatu daiteke ahozko hizkuntz praktikak egiteko.

1.- Ikastaroaren amaieran azterketa egingo da.

2.- Ikastaroan zehar eginiko lanek bai azken emaitzari dagokionez eta baita berorri buruzko prozesuan zehar bere kontuan hartuak izango dira.

3.- Ikasgaia gainditzeko-ezinbestekoa izango da mailari dagokion hizkuntzaren erabilera zuzena eta egokia, ahoz zein idatziz.

BIBLIOGRAFIA

AREJITA, A. eta la. (1 98 3): .Bizkaieraren idatzizko arauak. EJAZN. Gasteiz.
AREJITA, A. eta Beste (1 989): Bizkaierazko josker a, EJAZN, Gasteiz.
ETXEBARRIA, J. M. (1995).: Bizkaialdeko Ipuin-Esaundak, Ibaizabal, Euba-Amorebieta
ETXENAGUSIA, K. eta la. (1980}: Euskal Idazleak Bizkaieraz. Antologia. testu azterketak, ariketak. Labayru. Bilbo
GAMINDE I (1989): Ahozko Bizkaieraz. AEK, Bilbo
GAMINDE, 1. (1995):Bizkaiko ahozko euskararen esaldi erduez (Y). Fontes Linguae Vasconum Iraila-abendua, 70 zkia.
PAGOLA, R.M. (1984): Euskalkiz Euskalki. EJAZN, Gasteiz.
UEU(1983): Euskul Dialektologiaren Hastapenak. Irunea
ZUAZO K (1 988): "Bizkaieraren ezaugarriez gehiago", ASJU
BATZU'K (1981) Idcizkera ariketak. Labayru Ikastegia. "Tokian tokiko euskera erduak"
BATZUK (1993) Bizkaiko euskerea Bizkaiera ? 11 Jardunaldiak Soziolinguistikaz. Bilboko Udaletxea.
BATZUK (1997) Mendebaldeko euskera XX. mende goienean. Mendebalde Kultur Alkartea. Bilbo.
BATZUK (1998)
BATZUK (1999) Euskalkien lekua literaturan. Mendebalde Kultur Alkartea. Bilbo.